

2018-08-14

Kommentarer till turerna kring Kulturdepartementets förslag på Sametingets konsultationsordning som nu har stannat upp.

Vilken skuld har samer själva och särskilt Sametingets styrelse i att konsultationsordningen nu har gått i stå och att vi sannolikt har flera etableringar av gruvor och vindsnurror att vänta – på samiskt område?

Under förra mandatperioden började Kulturdepartementet att skissa på ett förslag på en konsultationsordning för Sametinget i frågor av särskild betydelse för samer. Den skulle ge samer bättre möjligheter att påverka och ge sin syn på frågor kring tex. gruvetableringar och vindkraftparker i Sápmi.

Med förslaget till konsultation följde projektpengar på 4 miljoner kronor som skulle betalas ut till Sametinget när propositionen om konsultationsordningen lades fram till Riksdagen innan den stängde för säsongen 2018.

I Sametingets remissvar från den 28 november 2017 går att läsa att Sametinget avstyrker promemorians förslag till lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket. Sametingets styrelse vill helt enkelt inte ha någon form av lagstadgad konsultationsordning för det samiska folket.

I ett förtydligande till tidigare remissvar – daterat den 8 december 2017 – skriver Sametinget att man ändrat sig och är nu positiv till en lagstadgad konsultationsordning.

I sanning ett snabbt byte av åsikt. Har konsultationsförslagets projektpengar på 4 miljoner kr påverkat styrelsen så att den har ändrat sig?

Nu inriktar sig Sametingets majoritet på att kräva att även Sametinget ska ha rätt att begära konsultation.

En annan fråga som det varit diskussioner kring är att konsultationsförslaget inte är i paritet med internationell ursprungsfolks rätt. Man syftar på principen "Free prior and Informed Consent" (FPIC), fritt informerat förhandssamtycke.

Och att detta skulle vara jämförbart med vetorätt. Den här frågan har diskuterats i många länder världen över pga. att man varit osäker på innebörden av FPIC. Men ingenstans har det framkommit att det är en vetorätt.

I genomförda samråd med Kulturdepartementet om konsultationsordningen fanns det samiska organisationer som var emot förslaget – dra tillbaka, gör om gör rätt – på vilket sätt man ska göra om och göra rätt framkommer inte.

Nu ska man inte lasta sametingets styrelse för hela misslyckandet med konsultationsordningen. Det finns starka krafter i Regeringen och i övrig omgivning som överhuvudtaget inte vill ge samer mera inflytande över frågor som rör dem

Men styrelsens märkliga agerande i frågan gör ju Regeringen knappast mer benägen – snarare mindre – att tillmötesgå samiska krav på ökat inflytande över frågor som berör dem.

*/Lars-Paul Kroik
Burgfjäll*